

Φ. Ε. 14 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Η ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ (479-431 π.Χ.)

1. Η ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΤΗΣ ΔΗΛΟΥ - Η ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ ΗΓΕΜΟΝΙΑΣ (σελ. 69-70)

Η οργάνωση της Συμμαχίας

- ◆ Μετά τη νίκη των Ελλήνων κατά των Περσών οι πόλεις του [] και της [] φοβούνται την περσική απειλή και ζητούν προστασία από [] και [] .
- ◆ Τελικά συνάπτουν [] με την Αθήνα το 478 π.Χ. Έδρα της είναι το νησί της [] . Γι' αυτό ονομάζεται και [] .
- ◆ Μέσα στη Συμμαχία η Αθήνα είναι η ισχυρότερη δύναμη. Όλοι οι σύμμαχοι συνεισφέρουν είτε με [] και [] είτε με [] .
- ◆ Δέκα Αθηναίοι, οι [] , συγκέντρωναν τα χρήματα της Συμμαχίας στο κοινό ταμείο της που βρισκόταν στη Δήλο.
- ◆ Η Αθήνα σχεδίαζε τις [] , αλλά οι συμμαχικές πόλεις ήταν [] .

Ο [] ενδυναμώνει τη Συμμαχία

- ◆ Ο γιος του Μιλτιάδη, ο **Κίμων**, κυριαρχεί στα πολιτικά πράγματα της Αθήνας και θέτει τρεις στόχους: α) τη [] της Δήλου, β) τη [] κατά των Περσών, και γ) τις [] .
- ◆ Οι συμμαχικές πόλεις νικούν τους [] στη μάχη στον **Ευρουμέδοντα** ποταμό (467 π.Χ.) και η Συμμαχία της Δήλου [] πλέον στο Αιγαίο.
- ◆ Κάποιες συμμαχικές πόλεις, όμως, αρχίζουν να αντιδρούν λόγω της [] των Αθηναίων.
- ◆ Ο Κίμων [] τις εξεγέρσεις και δείχνει ότι καμιά πόλη δεν μπορεί να αποχωρήσει από τη Συμμαχία χωρίς τη θέληση [] .

Η Συμμαχία όργανο της αθηναϊκής επέκτασης

- ◆ Οι πόλεις της Συμμαχίας με τον καιρό χάνουν την α [] τους και η Συμμαχία έχει μετατραπεί σε **όργανο επιβολής της αθηναϊκής []** .
- ◆ Το συμμαχικό ταμείο **μεταφέρεται από τη Δήλο στην []** , οι σύμμαχοι δεν συνεδριάζουν πια και οι [] λαμβάνονται μόνο από την Αθήνα, η οποία ορίζει [] και τον φόρο των Συμμάχων.
- ◆ **Με την [] , που υπογράφεται το 449 π.Χ., τελειώνουν οι ελληνοπερσικοί πόλεμοι, αφού οι Πέρσες αναγνωρίζουν την [] των ελληνικών πόλεων του Αιγαίου και της Ιωνίας. Έτσι η [] δεν έχει πια λόγο ύπαρξης.**
- ◆ Οι Αθηναίοι, όμως, την [] για να μην χάσουν την ηγεμονική τους θέση.
- ◆ Αποδεικνύεται έτσι ότι η απόκρουση της περσικής απειλής ήταν απλά μια [] για τη δημιουργία της Συμμαχίας της Δήλου. Η **πραγματική []** ήταν η επιθυμία των Αθηναίων να [] στις υπόλοιπες ελληνικές πόλεις.

2. ΤΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΕΙΤΑΙ - Ο ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ (σελ. 71-72)

Η πίστη στο δημοκρατικό πολίτευμα

- ◆ Μετά τους Περσικούς πολέμους στην Αθήνα κυριαρχούν δύο αντίπαλα κόμματα, το [] και το [] .
- ◆ Το πολίτευμα, όμως, **γίνεται όλο και περισσότερο []** αφού ακόμα και οι ηγέτες των δύο κομμάτων υποτάσσονται στη θέληση του [] .
- ◆ Οι νέοι ηγέτες, ο [] (αριστοκρατικό κόμμα) και ο [] (δημοκρατικό), δεν είναι παρά οι **προικισμένοι [] της κοινότητας** και ακολουθούν πιστά τις αποφάσεις του συνόλου.
- ◆ Ο Κίμων δέχεται τον [] του το 461 π.Χ. και επανέρχεται το 449 π.Χ. για να δώσει την τελευταία μάχη κατά των [] στην Κύπρο.
- ◆ Ο Περικλής, παρά την δύναμη και τις εξουσίες που συγκέντρωσε πάνω του για πολλά χρόνια, δεν ξέφυγε ποτέ από τη [] .

Το πολιτικό πρόγραμμα του Περικλή

- ◆◆ Ο Περικλής μαζί με τον Εφιάλτη υπήρξαν οι ηγέτες του [] κόμματος της Αθήνας.
- ◆◆ Όταν ο Κίμων εξορίστηκε ([] π.Χ.) προσπάθησαν να κάνουν **ακόμα πιο δημοκρατικό** το πολίτευμα.
- ◆◆ Η κορύφωση αυτής της προσπάθειας είναι η αφαίρεση από τον Άρειο Πάγο κάθε πολιτικής [] καθώς και του αποκλειστικού προνομίου της απονομής [].
- ◆ Όταν ο Περικλής γίνεται ο απόλυτος κυρίαρχος στην πολιτική ζωή της Αθήνας, εφαρμόζει το **πολιτικό του** [] που ως βασικό στόχο έχει την [] και την [] όλων των πολιτών.
- ◆ Τα **πολιτικά μέτρα** του Περικλή: α) [] (ενίσχυση στους φτωχότερους πολίτες ώστε να συμμετέχουν στην Εκκλησία του Δήμου), β) **δυνατότητα συμμετοχής στα πολιτικά αξιώματα ακόμα και για τους** [], γ) [] **ά** (δωρεάν εισόδος των απόρων στο θέατρο), και δ) **ανοικοδόμηση μεγάλων** [] για τη δημιουργία νέων **θέσεων εργασίας** και για τον [] της πόλης.
- ◆◆ Μετά την Ειρήνη του Καλλία (ανακωχή με τους Πέρσες) και την [] με τη Σπάρτη (446 π.Χ.) η Αθήνα **κυριαρχεί απόλυτα στο** [] και είναι ελεύθερη να μεγαλουργήσει στον [], στις [] και στην [].

3. Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ. ΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ (σελ. 73 -74)

Εκκλησία του Δήμου. Βουλή των Πεντακοσίων.

- ◆◆ Με την κυριαρχία του Περικλή η **εξουσία του λαού** [] ακόμα περισσότερο.
- ◆◆ Η Εκκλησία του Δήμου **παίρνει όλες τις σημαντικές** [] και σε αυτήν συμμετέχουν [].
- ◆ Τα μέλη της Βουλής των Πεντακοσίων έχουν [] **θητεία** και έχουν επιπλέον αρμοδιότητες: **προετοιμάζουν τους** [] που εκλέγει ή απορρίπτει η [].

Εννέα Άρχοντες. Δέκα στρατηγοί

- ◆ Τα αξιώματα των **Εννέα αρχόντων** γίνονται πια καθαρά [].
- ◆ Αντίθετα οι **Δέκα** [] γίνονται οι κυριότεροι ανώτατοι άρχοντες: φροντίζουν για την [] της πόλης, την [] και τη [] του **στρατού και του στόλου**.

Η Ηλιαία

Η **Ηλιαία** είναι πια το [] σώμα της Αθήνας (πάνω και από τον Άρειο Πάγο). Έχει **6.000 μέλη** με [] θητεία. Χωρίζεται σε [] (όσα και οι φυλές της Αττι^{κής}).

Οι λειτουργίες

- ◆ Η πόλη της Αθήνας είχε **αυξημένες ανάγκες σε** [] λόγω των πολλών δραστηριοτήτων της (συντήρηση στόλου και στρατού, διεξαγωγή γιορτών και θεατρικών παραστάσεων, αποστολή πρεσβειών).
- ◆◆ Με ένα [] σύστημα, τις **λειτουργίες**, υποχρεώνονταν οι [] πολίτες **να προσφέρουν** [] για όλες αυτές τις ανάγκες.
- ◆ Οι κυριότερες λειτουργίες ήταν: η [] (συντήρηση στόλου), η [] (δαπάνη για τον χορό μιας θεατρικής παράστασης), η [] (δαπάνη για τη διατροφή και την εκγύμναση αθλητών) και η [] (δαπάνη για την παράθεση δημοσίων γευμάτων).
- ◆ Σε αυτούς που προσέφεραν υψηλά ποσά η Αθήνα απέδιδε [] και [].

Γραπτή εργασία:

- 1) Ποια μέτρα έλαβε ο Περικλής για να κάνει ακόμα **δημοκρατικότερη** την Αθήνα;
- 2) Ποιοι είναι οι κυριότεροι θεσμοί της αθηναϊκής δημοκρατίας;
- 3) Ερώτηση 4/ σελ. 74 του σχολικού βιβλίου.